

НАГРАДА КОЈА СЕ СВАКЕ ГОДИНЕ У ЛИСАБОНУ ДОДЕЉУЈЕ МЛАДИМ НАУЧНИЦИМА ПРИПАЛА СРПКИЊИ ДР МАРИЈИ ВРАНИЋ ФИЗИКОМ ОСВАЈА ПОРТУГАЛИЈУ

Примена њеног открића за које је добила признање моћна у науци, али и у индустрији и медицини

НАЈВРЕДНИЈА награда, која се у Португалији додељује младим научницима - "ИБМ Португал", ове године припала је Београђанки др Марији Вранић (34). Ова млада физичарка је користила велике

нове генерације, већ за неколико година, омогућиће проучавање тих екстремних услова у лабораторијама.

"ИБМ Португал" награђује научне радове који примењују алгоритме или компјутере најновије ге-

била већа него икада - каже др Вранић за "Новост". - Први пут је дозвољено да се пројекти пишу на енглеском језику, а не искључиво на португалском, као до сада; па је стигао рекордни број пријава. Чак и када су ми

жности признања које се додељује сваке године младом научнику до 35. године старости сведочи и учешће председника Републике Португалије проф. Марсела Ребела де Сосе на церемонији уручивања награде. На доде-

ли су говорили и директор ИБМ у Португалији Антонио Рапосо де Лима, декан факултета Института за напредну технику проф. Арлиндо Оливеира, министар науке, технике и високог образовања проф. Мануел Хејтор и

је додељена награда ИБМ. - Била сам ђак Математичке гимназије у Београду, студирала сам на Физичком факултету у Београду, а дипломски радила у Институту за физику у лабораторији за гасну плазму, под ментор-

ПРИМЕНА

У ЕКСТРЕМНИМ условима можемо добити икс или гама зраке, који могу да произведу "фотографије" налик рендгенском снимку, али са много бољом резолуцијом и контрастом од рендгенског снимка и то све у три димензије - каже др Вранић. - У медицини, то ће омогућити побољшану дијагностику, док у индустрији овакав неинванзиван начин снимања може да се користи за испитивање квалитета критичних компоненти, на пример делова мотора авиона и слично.

паралелне симулације на суперкомпјутерима са милион процесора одједном, за осмишљавање експеримената који могу да се изведу у лабораторијама будућности. Примена њеног открића могућа је не само у науци, већ и у индустрији и медицини.

Њено истраживање описује интеракције ла-

„Нисам очекивала да ћу победити, јер је конкуренција била већа него икада

сера са материјом у екстремним условима, који се природно могу наћи само у свемиру. Ласери

нерације за истраживања у разним областима науке. Комисија је мултидисциплинарна, а радови се

предају под псеудонимом. - Нисам очекивала да ће мој рад победити, јер је ове године конкуренција

пре два месеца јавили да је мој рад изабран, нисам имала осећај колико је то велико, све до саме доделе. Осим тога, када се излистају биографије ранијих добитника, сви су направили изузетне научне каријере.

Како наша саговорница каже, о ва-

ПРИЗНАЊЕ Председник Марсело Ребело де Соса (лево) и др Марија Вранић

УСПЕХ Др Марија Вранић

ДРУГИ ПУТ НАГРАДА СРБИМА

ОВО престижно признање, за 28 година колико се додељује, готово увек је одлазило у руке талентованих, амбициозних Португалаца, па је тиме успех наше научнице још значајнији. Занимљиво је да је пре десет година победио наш млади научник Марко Беко. Његово истраживање било је у области бежичних комуникација, МИМО технологије. Тренутно је у Лисабону редован професор на Универзитету Лузофона.

председник жирија проф. Карлос Салема. Додели је присуствовао амбасадор Републике Србије проф. Оливер Антић.

Од 2009. године Марија живи у Лисабону, јер је добила стипендију Министарства науке и технике у Португалији за докторске студије. По завршетку докторских студија радила је на европском пројекту у Прагу, на конструисању ласера десет пута веће снаге од тренутно најмоћнијег на свету. Могући експерименти са ласерима те врсте су управо тема истраживања за које јој

„Церемонији присуствовао и председник Португалије

ством професора Зорана Љ. Петровића - каже наша саговорница. - За време студија била сам активна као млађи сарадник у Петници, и члан студентске организације БЕСТ, која окупља европске студенте техничких наука. Интересантно је да ме баш БЕСТ први пут одвео у посету Португалији.

Тренутно живи у Лисабону, у групи је за ласерску плазму факултета Instituto Superior Tecnico, где ради на постдокторским научним истраживањима и намерава да настави проучавање ове гране физике, компјутерским симулацијама. ■

Б. ЦАРАНОВИЋ